

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta are de doi ori adevă: Mercuria și Sâmbăta. Fieca odată pe săptămână, adevă: Sâmbăta. Prețul lor este pe unu annu 10 f. m. e., pe diumătate annu 5 f.; ear pentru țeri străine 7 f. pe unu sem. și pe annu întregu 14 f. m. e. Se prănuera la toate postele Imperatesci, cum și la toti canoscutii nostri DD. correspondenți. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. e.

Monarchia austriacă.

Officiale.

Copia ad Nr. 39/u. a.

Insciințiare.

La universitatea c. r. a Vienei, se făcu prin casu de mörte vacante catedra profesorală de istoria bisericească, cu carea e împreunată unu salariu de 1200 f. m. c. cu dreptu de inaintare la gradele mai înalte de 1400 și 1600 f. pe linge 150 f. de cărtirü pe annu.

Pentru reocuparea aceleiași, in urma esmissului ministeriului de cultu și instrucțiune din 27. Decembre a. decursu, Nr. 11705/284, se escria prin aceasta unu concursu.

Compeșitorii vacantei cesii catedre inveliătoriale au a și trämittle petițiunile sale bine instructe la c. r. locoteninția a A. inf. cellu multu ponă la 15. Februarü 1852.

Viena, 5. Ianuarü 1852.

Dela c. r. Locoteninția a Austriei inferiore.

Brașiovu, 30. Ianuarü. In Nrii 12 și 13 ai Mesagerului transilvanu vedemü reproducute unele escerpte din Gazeta nostră; ba in Nr. 12 o întreagă correspondinția dela Viena, subscrisă Ç. B., din Nr. primü al Gazetei.

Procedindü din punctul de vedere al indemnului, din care a pornitü Redacțiunea Mesagerului la neasteptatul acestü complimentü, trebuie se mărturisescü, că pentru acum n'am voiă, și nici că me afflu in pozițiune ca se dau desfășurării demnitatea și dovedilorü in punctul acestü libera sa curgere; — pentru aceea me și țiermurescü pe lângă o mulțiamire meritată.

Dar ce e mai multu, că Redacțiunea Gazetei Transsilvaniei se ar affla pentru aceasta bunăvoinția multu, prea multu, îndatorată Redacțiunei Mesagerului, dacă ea din punctul consciințiosei sale sincerității nu se ar vedé totü o dată silită, chiarü acum pentru totüdeuna a trage și luarea aminte a Redact. Mesagerului asupra escentricei libertăți, carea o practică traductorii articulelorü cellorü reproducü din Gazeta aceasta, cari, dacă mi e ertatü a trăi cu terminii invecihiți și din vremi sigillați de esperinția, trebuie se fie niscari omeni seu prepuitori (Berdächtigte) seu reütätioși, seu necunoscători de adevărata și sipta semnificațiune a terminilorü limbei române; căci, dacă ei tradusera din Nr. 98 al Gazetei a. t., seria a 2, din insciințierea de abonent: „Prin câte cercări grele am trecutü și noi acestü annu“ cu: „Welch schwere Versuchungen — bestanden“ (?) in locü de: „Versuche oder Proben durchgemacht“; dacă din Nr. 1 al Gazetei in correspondinția dela Viena, seriela finale, au cărnitü tesstul după indennule —; — dacă ei dicü, nici analogia literelorü subscrise Ç. B., adevă Ç. B. nemțiesce = Ç. B. nu o țenură, ci in traducțiune au evagatü in imperăția metamorfosirei și pe Ç. B. il boteșară cu „Ç. B.“ numai ca se pötă scöte la maidanü următorea notiția ce îi ricăea la ficalı: „Wenn wir recht berichtet sind, so ist eben Herr Johann Brann, ein Romane von Geburt, zum Concipisten beim obersten Justizhofe befördert worden“ *); apoiü judece

*) Pe romaniä: „Dacă suntemü bine informați, toema D. Joanne Bran, de nascere romaniü, e inaintatü de concipistü la suprema curte judecătorească.“ — (Vedü Ç. B. Nr. 12 Columna a 3.)

vericine ponă in cătū se ferescü asemeni traductorii de falsificarea scriptelorü și a tesstelorü, după cum adevă le vine la resfăciösa socoteală. —

Cu aceste observațiuni curse din sinceritate, nu voiü a provoca pe Redacțiunea Mesagerului, ca, pe când pöte fineadă conflictul cu causa universității, se se apuce de alte noië diatribe diurnalistice, nu, nici atunci nu, cândü dănsעי i se ar gidali a mai prorumpe in și mai desfrene invecțiuni, decâtü cum fură celle din véra trecutä in causa resinärenilorü, carea junserä ponă la nerumegata culeșare a arunca in fața lumii umbrä de revoluțiune asupra nosträ; pe cum facü numai cei cu crerii smintiți —, trägind consequinție a singulari ad universale; Nu, nici atunci nu, când i ar și fi ertatü neînfruntatü a ne innegri cu totü felul de colöre plutoniane; că, tacändü noi, vorü algera demartorimunții și väile, veduele și orfanii, averile și sângele jertfitü pentru sigilarea credinții cătră bunul nostru monarchü, carea, „Rumpatur quisquis rumpitur invidia“ va remäné ne strămutabile, și intr' iusa va privi romanul cu totü dreptul cristalisarea fericirei sale. Aceasta nu o asteptämü nici o sperämü din colonele Mesagerului, ci singurü numai dela C. R. apostolica Sa Maiestate și dela Augusta casa domnitöre a Austriei.

Se se ține de scădemântul Föei, tragăși sama D. controlorü cu editorul —, care și sci mesura interesul, dar trebuie se și mesure și largul consciinții, faciä cu publicul romaniü cetitorü al foilorü noastre, fiind redacțiunea resolutä a mulțiami publicul si peste asteptare.

Cu înfruntarea, ca cum n'ar voi Red. de acum a publica repörtele prefectilorü, „Non tentabis —.“ Esopereađane voiä — și me afflu paratü la töte ce se potü face cu conglašuirea înaltului gubernü.

In fine earăși mulțiamescü Red. Mesagerului pentru onörea ce ni o făcu cu reproducerea cellorü reproducute; numai me afflu silitü a face atentü și pe publicul cititorü al cellui diurnal, ca in asemenea casü, pentru genuinitate se confugä la tesstul originale. — Și ne mai atüingind sistematica acea apucăturä de a scorni prepuse din seninü, ne mai atingind pásul seu — cu revocarea mai multorü sciri precöce și ne rumegate i dicü cu aceasta ultimul — adio! —

Eramü datoriu cu altü felü de intimpinare încă din annul trecutü; țenü inose de lucru degradatörü a nutri certele atätü particulare cătü și naționale și atunci, când fui provocatü la aceasta, preținind scopul diurnalistice cellu mai edificatörü, și iubind frăția și armonia, dreptea și pacea și, pentru töte, sinceritatea; va se dicä, că si călcätü am tacut; ear pentru fiitorü siä securä R. M., că cu ertarea publicului cititorü Gazeta Transsilvaniei nuși va mai implé colonele cu astfelü de observațiuni. — Nici de astä datä nu o făcea, dacă nu avé a se justifica inaintea lui in contra lassității, și dacă nu voiä a se refui de îndatorata mulțiamire. — Jacobü Mureșianu.

Diurnalul (Fremdenblatt) dice, cumcă in Sibiu se occupä unü cu compunerea istorice campanei transilvanie, și anuit dela perioda din Octombre 1848 ponä la Marțe 1849, care din isvöre demne de credinția se refrunte cellalalte scrise contrarie, și cumcă sarcina aceasta se ar fi incredințiatü mai multorü Domi officiri, cari cu bună samä vorü respunde provocării. Se mai face și observațiune, că resolvirea problemei acesteia n'ar fi una dintre celle mici, fiindcă, pe cândü se părăsi Sibiu, insurgenții carara de a colo cea mai mare parte din attele archive sibiane. — Cătă daunä pöte se fiä pentru acea istoria și dearderea archivei comitetului de pacificațiune prin insurgenții, ce

ФОЛЕТОНЪЛ.

ЪН ДІСКЪРС.

Лъгъ Самон, Бълатя ілірік, 24. Дек. 1851. Е аътг тїпн декърс лн океанъ етернїтїи, де кнд сörтеа м'аș стрълънгат дїн-тре вїле ретїнїчендіеі, знде ка пештеле лн апъ, ка свъртöреле лн лїнș адїеторїзл аер, ка червъл лн деселе сілве але сдълзї, ка кърїорл лнре верзіле фол але стъфослзї рзг, каренї лезнїгъ віада нї вердеада нї дїн чел маї недъмерїт чер ал пордълзї; ка töте ачесте, зїк, дъчест о віадъ плъкзгъ лн элементл меѣ, каре лнante de ачеста кз 3 верї плъкзъ атдї веллаторї дїстїншї кз орї-цінеа лор романъ, кз есемлареа лор старторпїншї нї, снзнь варварл, дъкз нъ фъръ еї нї чеї дїн тбї ерої лн кътнл мардіале! Астзї лнсз тъ аолз, оо! кзм м'аншї еспї-ма, лнре — тот лнре шлді ротнї, тот кам лн элементл меѣ, дар че е лзкрз маї трїст къ ел е лнвдъшїг, снзс кемїчеї дестрвдїшї, десврнкат де есендіала са калї-тате де а змплэ пелїтрїле кълъгорїзлї кз о

редїктрöре де інімі аттракціоне; фъръ сн-дїз, фъръ інішъ, матерїз деуенератъ. — сър-вїт вреам се зїк нї нз зїсөз — лнтра ть-та, лнкът еї серачії пнмаї дела пърїндї аș маї лзгїт къ аș снпт пїдъ дела о Марїкъ ка зп азгїт нї дела о Корнелїе ка зп Валерїз нї Тїсерїз. — Лнтр'о дімінеадъ, не кнд рошадä деуегелор сосїтеї азроре пнлгїа лъдїтеле вї але Бълатзлї, лнї лнпншїам фрзтсөдеале еї, кът ар. фї еле де мьлгьтö-ре, кнд с'сар аръта тот лн вестнїтлгя чест сөрвътореск нї пе лнрошадä пелїдъ а кр-рїлор зпор дїн элементл меѣ; кз дзрере зїк! кчї алдїї траг віпа непорочїлор ачестора, шї сатъ къ тъ шї лнтїпнларъ о чеатъ де оаменї салзгндзтъ сөрвеште. Че е дрепт еș, пе авнд ача непорочїре де а шгї маї мьлг сөрвеште де кът: „Господї номї-лзї“ каре о маї аззїсем къте о датъ воцїнд-дзсе лн знеле страпе але лор поштрїї, ка зп злгїт ехо ал пөферїчїлор тїпнї пөнтръ вө-серїка пöстръ ротънеаскъ; кнд ерам сілдії ка нї інсгнлділе кътръ Dzeș лн дзмінечї нї сөрвъторї сь ле аштерпем лн лїмсз стрїлнъ, сөрвөскъ, прїп мандарїнїї нї дїспен-съторїї тaineї ачештї, че нї о ресөрвасө „хр-

пнчосл неам плъедъ“ — адїкъ пе счїнд сөрвеште ле мьлгнїшї кз: „Dzeș кз вої.“ Еș арнїкалз ачестъ салзтаре пнмаї ка лн влнт; лнсз че се везі! Тöтъ чөата де кълъторї сө опрї нї знл маї ренөде де кът алтл лнї арнїкалз окї лнпрзтзтатї лн френ-діле чөле öкїше, шї кз тоцїї, лн венөдерө вадъ а знлї вьртлн гьрөвоїт де мьлцінеа анїлор. Ачестъ счөпъ лнї скорнї пөрвдä-рөа нї тъ флкъ сьнї есз нї еș дїн мїндї нї дїн огашл консчїндї; ка нї öменї чөї маї рзътчїошї лн лнне, фъръ а маї нї кз-пöнште пе вїедї дьрлнї чїне снпт нї де знде вїнș; лї вөтезлзș нї еș ка зп фърчїг, токма пе кнд еї лнї фьчөаș семне, кзм сьнї а-рөте маї клар а лор сімпагїшї нї невїновдїлзъ знлї домнș, де каре тъ прївөаș; лї вөтезлзș, зїк, ка зп карнїфїче, кз пьсл невїновадїлор: „Че! вої снптецї хоцї! вої снптецї ревелї!“ Дїн порочїре, ва зеș! нї днлъ нагьр снпг знїї öменї маї лнпөтрїдї шї маї тіранї лл інішъ декът алдїї; дар еș тъ рзнїналз де пөгїовїа меа, вьзлнд къ се апропїл де мїде вьртлнл кз капл ардїндїт нї, рөзїмар пе зп вастоп лчїос де мьлгъ страпдъ, лнї дензș кьчлө пе мьнөрїл вьдълзї шї тре-

ел есте датори а респекта маї въртос пе адвокати пе доктори де дрептери пе кандидати де адвокатири ши пе алди де калитатеа ачестора. Нштрѣ ачелора рѣше пе ла делегационеа лѣ, чи ачелаш нѣ поте трече престе 20, евр ла решедионѣ престе 30. —

— Дитре сѣирѣ челе маї прѣспете дин капиталѣ, дерѣм ши песте естисѣа министерѣлѣ де финанси дин 20. Јан. 1852, каре ши дитнде валѣреа са песте тѣте церѣле де корѣлѣ каре се афлѣ ла легѣвѣнда комѣнѣ де ватѣ. Прип естисѣа ачеста се хотѣреште, ка нѣа тарѣфѣ де ватѣ ла зрѣареа ресолѣциѣнеї преа палте дин 24. Дек. 1851 дела 1 Фев. 1852 сѣ се пѣлѣ ла активитате ла тѣтѣ лѣдѣреа ши песте тот терѣторѣл вѣталѣ ши атѣчи, дакѣ пѣвлѣареа тарѣфеї прип Фѣѣа леѣилор имперѣале нѣ се ва поте ефептѣ ла тѣте лимбеле.

Домѣлѣа министрѣ де финанси Базмгартнер ши пѣвлѣкѣ кѣмѣ ачѣа тарѣфѣ, фѣнд пѣлѣ акѣм пѣвлѣкатѣ ла лимѣа церѣманѣ, де ши нѣ се ва пѣтеа пѣвлѣка пѣлѣ атѣчи ши дитралте лимѣї, еа тотѣш дитрѣ ла активитате песте тот.

Прип алт декрет дитперѣтеск дин 18. Јан. 1852 се орѣднеаѣт нѣе педенсе пентрѣ преварѣкаѣле де ватѣ ши пентрѣ тречерѣле пе сѣвт мѣлѣ а зѣелор мѣрѣври маї прѣдиѣсе.

— Трактателеле дитре Рѣсѣа ши Австриа асѣпра прѣлѣвѣциѣї дѣвоелѣї, ла прѣвѣнда корѣвѣрѣ пе Дѣнѣре, сѣаѣ дѣкеѣат. Дѣтерѣминѣциѣнеле де маї пѣнте рѣмѣн тот ла валѣре, ши поѣеле модѣфикѣциѣї прѣвѣск ла десѣидѣреа корѣвѣрѣї ла гѣра Сѣлѣнеї, каре се ва ши пѣне ла лѣрѣаре, ши ла дѣлѣдѣреа фѣпарѣлор, а тѣрѣврѣлор лѣтѣнѣтѣре (Фарѣс).

— Ла тѣте жѣрпалеле черѣзлѣаѣ сѣирѣа, кѣмѣ ла Кѣлѣжѣ ши Сѣвѣлѣ се вор рѣдѣка акадѣмѣї де дрептери.

— Шѣтарѣк, лекѣкографѣл дин Прага, арѣ се деа ла лѣтѣнѣлѣ зп вокабѣларѣ полѣслав, ла каре тѣтѣ магаѣѣа кѣвинѣтелор славѣче, фѣрѣ сѣпарѣреа дѣалекѣтелор, сѣ се адѣне ла орѣднеа алѣабѣтѣкѣ. Сарѣина 1 дин парѣеа лекѣкопѣлѣ полѣслав церѣман, кѣрѣнѣзѣторѣл 80 кѣле тѣпѣрѣте, ва еши де сѣвт тѣаск пе фѣнеле лѣї Априлѣе.

Нѣмаї славѣї нѣ се лѣсе, де че сѣѣв ши пѣлѣвѣск еї. Прип асѣтѣне лекѣкоп се парѣ а се цѣнтѣ ла фѣсѣзѣнеа дѣалекѣтелор дитрѣо кѣлѣдѣре; апоѣл зпѣформѣтатеа лимѣї ле ва сѣтѣрѣ алѣ дѣрѣре де кап. —

— Ла прѣвѣнда ашеѣзѣрѣї жандарѣрѣї прип рѣѣимѣтелѣ гѣрѣвѣциѣре, сѣа дат инѣтѣрѣкѣциѣї ла лѣкѣрѣле рѣспѣкѣтѣве, ка се лѣ се факѣ вѣартѣре де кѣ време.

Cronica straină.

Тѣрѣн, 20. Јан. Аѣчѣ дѣкѣ се проѣктѣ о лѣѣе ла парламент пентрѣ сѣѣрѣреа лѣфѣлор ла амѣлоѣадѣї, пентрѣ ка вѣстѣрѣа сѣ се маї дитратѣе.

Берлѣн, 22. Јан. Аѣчѣ дѣкѣ се дитрепрѣнсе рѣвѣсѣзѣнеа конѣтѣтѣциѣнѣї; чи дѣкѣ нѣ сѣаѣ дѣвоѣит асѣпра зпѣ пѣлѣт прѣнѣипал, адѣкѣ дакѣ есте сѣї се факѣ о рѣвѣсѣзѣне тоталѣ, сѣаѣ нѣмаї парѣѣалѣ. Алѣдѣї еарѣш нѣ кредѣ кѣ ва ажѣнѣе пѣлѣ ла врео рѣвѣсѣзѣне, чи конѣтѣтѣциѣнеа се ва десѣѣнда кѣ тотѣл. —

Се ворѣеште тарѣ десѣре терѣѣреа дитперѣтѣлѣ Рѣсѣїеї ла Берлѣн ла прѣшѣвѣра вѣѣтѣре.

Парѣс, 23. Јан. Мошѣле фамѣлѣїеї Орлеане сѣлѣт конѣсѣкѣте! Нѣмаї мошѣле вѣдѣвѣї Дѣѣелѣї де Орлеан се кѣрѣдѣарѣ. „Монѣторѣл“ (Газѣта Сѣтѣлѣї) десѣѣнѣе ачѣестѣ мѣсѣсѣрѣ кѣ екѣмпѣлѣ, кѣ одатѣ ши аверѣле марѣлѣ Наполѣон Фѣсѣсерѣ конѣсѣкѣте. —

Франѣа. Ла Нрѣл трѣкѣт рѣпрѣдѣсѣрѣтѣм еѣтѣктѣл дин нѣа конѣтѣтѣциѣне а Франѣеї, се ведѣм дар ши десѣѣнѣдѣареа ши рѣорганѣсѣареа гарѣеї наѣѣonale. — Приптрѣнѣ дѣкрѣт ешѣт ла „Монѣтор“ нѣ нѣмаї кѣ се десѣѣнѣдѣаѣт, чи сѣ рѣорганѣсѣаѣт пѣтѣжлѣчѣт дин нѣѣ гарѣа наѣѣonale ла тѣтѣ Франѣа. Ла лѣкѣл гарѣеї наѣѣonale кѣм ера пѣлѣ акѣм, се дѣкрѣтѣ зп мод де дѣнарѣаре де тот нѣѣ ал наѣѣнѣеї, каре пентрѣ дитпрѣѣѣзѣрѣрѣле дин лѣзѣтѣрѣ есте де тарѣ дитпортанѣлѣ. Гарѣа наѣѣonale франѣоѣеаскѣ, атѣт дѣлѣї истѣорѣка са орѣѣѣне, кѣт ши дѣлѣї органѣсѣѣциѣнеа са де пѣлѣ акѣм, ера кѣематѣ а атѣра лѣверѣтѣѣїле четѣѣденѣлор дѣконтѣра абѣсѣрѣлор посѣѣїле але пѣтѣреї гѣверѣнѣлѣї. Ачѣестѣ орѣѣѣне а са о фѣлѣ дин а. 1848 сѣ ажѣте поте фѣрѣ а вреа рѣволѣѣциѣнеа. Ка дитпѣдѣаѣт ла тѣтѣ окасѣѣнеа пасѣрѣле арѣматѣї каре се цѣнеа де прѣнѣѣѣїлѣ де а фѣче ла тѣте чеа че ведѣа фѣкѣнд пе гарѣа наѣѣonale. Рѣстѣрѣнѣтѣра де стат дела 2. Дек., дакѣ а рѣешѣт, ачѣеста сѣа дѣтѣмплат маї мѣлѣт пентрѣ кѣвѣса, кѣ гарѣа наѣѣonale нѣ сѣа кѣемат атѣчѣї ла лѣпѣтѣ. Гѣверѣнѣл, ка ши алѣдѣї мѣлѣдѣї, е де пѣрѣре кѣ арѣматѣеа четѣѣденѣлор маї мѣлѣт спрѣїжѣнѣеште дѣкѣт дитпѣдѣкѣ рѣскѣлеле.

Прип дѣкрѣтѣл пѣменѣт гарѣа наѣѣonale е скѣѣмѣватѣ ла фѣїнда са. Ачѣеашѣї дѣаѣї дѣнѣѣте нѣ маї е зп тѣжлѣк дѣконтѣра гѣверѣнѣлѣї, чи маї вѣртѣс зп факѣтор арѣмат пѣтѣрѣнѣїк ла тѣнѣа ачѣлѣшѣї. Сѣрѣвѣѣїлѣ нѣ е лѣбер, чи овѣлѣгѣторѣї пентрѣ тоѣї франѣоѣзѣї. Тѣмпѣл ла каре е датѣр а сѣрѣвѣї ка гарѣѣст фѣїлѣ каре франѣоѣз е десѣѣнт пѣлѣ ла 50 аѣї. Гѣверѣнѣл дѣчѣде каре франѣоѣз трѣвѣе сѣ фѣїлѣ гарѣѣст, ши каре сѣ нѣ фѣїлѣ. Дѣаѣї пѣрѣчѣде конѣсѣкѣнѣнда: кѣ мѣлѣдѣї дин франѣоѣзѣї, карѣ вѣрѣскѣ сѣрѣвѣѣїлѣ де гарѣѣл, дѣшѣї вор пѣлѣе тѣтѣтѣ еїлѣнда спрѣ а фѣїлѣ вѣнѣвѣлѣзѣдѣї де гѣверѣнѣл, ка аша сѣ нѣї прѣїтѣеаскѣ ла гарѣѣл спрѣ пѣдѣаѣсѣл, ла време че алѣдѣї, карѣї инѣтѣрѣеа ла гарѣѣл о цѣнѣ де опѣре, асѣменѣе се вор сѣїлѣ а нѣ сѣпѣра гѣверѣнѣл де фѣрѣкѣ ка сѣ нѣ фѣїлѣ опрѣдѣї де а инѣтѣра ла гарѣѣл. Кѣтѣре ачѣестѣ ла Парѣс офѣѣѣрѣїї де тот ранѣлѣ се дѣнѣтѣеск де прѣсѣдѣнтѣле, евр прип дѣнѣпѣртѣмѣнѣте де прѣсѣкѣдѣї, ла време че пѣлѣ акѣм офѣѣѣрѣїї се алѣдѣеаѣ де конѣгарѣѣстѣї. Аѣарѣ де ачѣестѣа маї ераѣ ши корѣпѣрѣї сѣнѣѣїалѣ ешѣте дин лѣбера зпѣїне а тѣтѣтѣрѣлор вѣргѣрѣлор кѣ сѣїтѣдѣментѣ рѣдѣкалѣ. Аша ераѣ де е. корѣнѣрѣлѣ де арѣтѣлерѣїлѣ кѣпѣоскѣте деа пѣрѣвѣреа прѣпѣшѣте ла лѣбералѣстѣлѣ. Пе фѣїлѣторѣїлѣ корѣпѣрѣї де арѣтѣлерѣїлѣ, де цѣнѣїе, де кѣвалѣрѣїлѣ нѣ се вор маї пѣтѣеа органѣсѣа дѣкѣт нѣмаї кѣ авторѣсѣѣциѣнеа прѣсѣдѣнтѣлѣї. Зп шѣр лѣнѣл де арѣтѣкѣлѣ кѣрѣпѣнде челе маї аспрѣ дѣспѣсѣѣѣїлѣ де дѣцѣпѣлѣнѣлѣ. Дѣчѣї гарѣа наѣѣonale де акѣм ла Франѣа е о адѣѣл арѣматѣл, каре фѣїндѣкѣ, ачѣеа ла мѣлѣте комѣнѣе, вѣнде пѣлѣ ачѣї нѣ ера, се органѣзѣл, е кѣ мѣлѣт маї пѣтѣрѣѣсѣл дѣкѣт арѣматѣа рѣгѣлатѣл. Ши ачѣеста е пѣлѣтѣл каре трѣвѣе сѣ дѣтѣрѣсѣеѣе пе стѣрѣїл.

Франѣа. Нѣа конѣтѣтѣциѣне франѣоѣеаскѣ кареа есте а 15-ѣа дела 1789 дѣкѣче, окѣтроѣатѣ де Л. Бѣлѣнѣарѣте сѣаѣ проѣкѣемат прѣкѣт шѣтѣм ши сѣаѣ пѣвлѣкат ла

незе инѣтѣтѣеле, дѣчѣї пѣтѣеа сѣїа венѣтѣлѣ морѣї маї мѣлѣт де 200 кѣвѣлѣе, дакѣ афла кѣ адѣѣче маї мѣлѣт, дарѣ маї нѣдѣїл нѣаѣеа дрепѣт сѣїа, кѣ Коѣнѣт нѣ пѣтѣеа сѣїа шѣїе маї вѣне де кѣт епѣскопѣлѣ венѣтѣлѣ морѣї, ши еп. дѣсѣшѣї аѣ комѣнѣат венѣтѣлѣ морѣї ла 200 кѣвѣлѣе, дѣчѣї Коѣнѣт трѣвѣеа пе тѣмеїлѣ ачѣестѣї венѣтѣлѣ сѣїа комѣнѣїе капиталѣа де рѣскѣмѣнерѣре. Че пѣфѣкѣнд — рѣскрѣпѣтѣлѣ рѣвелѣлѣ ка адѣѣкѣторѣїлѣ де атѣта дѣлѣнѣл пентрѣ дѣїмѣнѣсѣїлѣ нѣ е овѣлѣгѣторѣїлѣ, прип зрѣтарѣ епѣскопѣлѣ дѣлѣнѣл дрепѣтѣе ши акѣм е дѣторѣїлѣ дела 42 пѣлѣ асѣлѣї а пѣлѣї пе тот анѣл кѣте 200 кѣвѣлѣе, каре инѣ ванѣї фак 10,000 ф. адѣкѣ зѣече маї ф. м. к. аѣарѣ де инѣтерѣс; сѣаѣ поте сѣ рѣспѣнѣдѣїлѣ дѣїмѣнѣсѣїлѣ капиталѣ кѣвѣїнѣѣїос дѣлѣнѣл венѣтѣлѣ анѣлѣ ал морѣї.

Ачѣестѣ инѣсѣтѣпѣрѣї ам воїт нѣї сѣ фѣчѣт асѣвѣра морѣї дѣїмѣнѣсѣїлѣї, де зпде се всѣде кѣ авторѣїлѣ арѣтѣкѣлѣї дин Nr. 59 ал Газѣтѣїлѣ кѣнд зѣче, кѣ дѣїмѣнѣсѣїлѣ нѣ е дѣлѣнѣл, се дѣшѣеалѣл фѣрте ши ачѣї нѣ шѣрѣїтѣлѣ пѣтѣеле афѣїлѣт де Сѣтѣне Сѣнѣсѣорѣїлѣ. М. М.

С Т И М А О М Ъ Л Ъ І.

(Зрѣаре.)

Сѣ нѣдѣї дѣкѣнѣзѣнѣтѣї кѣ, дин прѣѣїна дѣнѣртѣрѣїї вреѣїлор ши а стѣрѣлѣчѣїтѣї лор сѣрѣте, ачѣенѣтѣї лѣдѣдѣрѣї вѣрѣвѣдѣї се дѣоѣсѣвѣск де пѣатѣлѣ оѣенѣск. Нѣ: дѣнѣтѣрѣ дѣнѣпѣт ши еї аѣ фост тот ва ши нѣї, адѣкѣ фѣї ѣтѣнѣлор; ши еї аѣ сѣѣерѣїт, аѣ пѣлѣс ка ши нѣї, ши аѣ авѣт а се лѣпѣта ка ши нѣї спрѣ а вѣрѣїлѣ апѣлѣкѣрѣїле челе рѣле де каре се стѣпѣнеа; де мѣлѣте орѣї сѣаѣ рѣшѣнѣат ши еї де сѣнѣшѣї, ши ла сѣѣрѣшѣїт сѣаѣ лѣнѣтат спрѣ а се вѣрѣїлѣ.

Исторѣа наѣїлор ши челе-лалѣе монѣзѣментѣ кѣте сѣаѣ маї пѣсѣтѣр пѣлѣ ла нѣї, аѣ нѣзѣїг сѣвѣнѣрѣлѣ нѣмаї а зпѣїлѣ мѣк нѣмѣтѣр де сѣфѣлѣте марѣї че аѣ трѣїт пре пѣшѣлѣт. Черѣчетѣнд пѣнѣтѣїне ар пѣтѣеа гѣсѣї о мѣлѣїтѣе, каре фѣрѣ а пѣтѣеа дѣвѣнѣдѣї рѣнѣтѣїре ла лѣте прип рѣдѣлѣ сѣѣлѣтѣлѣї лор ши а фанѣтелор чѣлѣср вѣне, чѣнѣстѣск пѣтѣеле оѣлѣлѣї, ши дѣфѣрѣѣїреа лор кѣїѣтѣеле челе маї нѣїлѣе, сѣ маї нѣфѣторѣїлѣм дѣнѣкѣ одатѣ, дѣфѣрѣѣїреа лор кѣ Дѣнѣнѣзѣїлѣ.

А арѣта аѣчѣї кѣвѣрѣшѣїреа ши мѣлѣдѣїеа чѣлор вѣнѣї ши вѣрѣнѣїї де лѣзѣлѣ, нѣ ва сѣ

зѣїкѣ кѣ пе фѣчѣт о пѣлѣзѣїре сѣаѣ кѣ прѣївѣїт оѣенѣрѣеа нѣмаї дин парѣеа чеа вѣнѣл, ши сѣ тѣгѣѣїт кѣ пѣтѣрѣлѣ чѣлор стѣрѣкѣдѣї ши фѣрѣлѣ жѣдѣкатѣ есте асѣменѣеа дѣсѣнѣнат. Еѣ шѣтѣї ши кѣпѣоск вѣне, кѣ пѣтѣрѣлѣ чѣлор пѣсѣїтѣїторѣїлѣ ши стѣрѣкѣдѣї есте дѣдѣстѣлѣ де тарѣ; дѣнѣлѣ чеа че се кѣвѣне дѣа арѣта маї мѣлѣт, есте кѣ оѣлѣ се поте фѣче вѣрѣдѣнѣк де тѣрѣаре нѣмаї прип цѣнѣїлѣ сѣїлѣ; ел се поте фѣрѣї де стѣрѣкѣѣїлѣ; маї поте дѣнѣлѣ пе лѣнѣлѣ ачѣестѣеа, ла орѣї че време ши орѣї ши каре ва фѣї десѣволѣтарѣеа дѣхѣлѣїлѣ сѣїлѣ, а се дѣтѣвогѣдѣї де вѣрѣтѣдѣї дѣналѣ ши дѣоѣсѣїтѣе; сѣлѣт тѣте ачѣестѣ фѣлѣзѣїте нѣшѣрѣїлѣ, арѣ дрепѣт ши кѣдѣре ла стѣїта тѣтѣтѣрѣлор фѣїндѣлор чѣлор кѣвѣнѣгѣтѣре.

(Ва зрѣа.)

Л И Т Е Р А Р Ы Ъ.

Ла „Зѣмѣрѣлѣ Молѣдавѣїе“ чѣїтѣм, кѣтѣкѣ ла тѣпѣографѣа Вѣчѣїнѣлѣїлѣ roman сѣаѣ тѣнѣгѣрѣїт Дѣалѣогѣрѣї „франѣѣѣе-рѣѣнѣнѣнѣтѣїлѣ“ пентрѣ тѣнѣрѣїне, прѣчѣдѣатѣ де зп авѣдѣрѣїлѣ, де зп нѣкѣвѣлѣарѣїлѣ ши зрѣматѣе де анекѣдѣте, де кѣтѣва тѣрѣдѣкѣдѣї дин лѣїтерѣатѣрѣа рѣѣнѣнѣнѣтѣїлѣ ши де пѣрѣвѣзѣрѣї, де Теодѣрѣї Кѣдрѣско, едѣїѣа III.

то̀те жьрнале ле Езропей нъ пьмаї, чи де кьтрь маї тьмле сїаї шї скьртьнат. Чи фїндькь Бьвѣпарте зїче, кь ел дшї фьндї констїтудївнєа са не прїнціпїле фьндѣментале прїїміте ла а. 1789 де рецїеле Авдонїа XVI леа, еар фьрѣ кь пьштерєа ачелораш дьсаи констїтудївнєа нъ пьте фї прїчєпътє вїне дь сїрїтїа еї, ашеа маї тьмле жьрнале афарѣ де неапърат а репедї ачелеа прїнціпїї фьндѣментале, пєнтрь карє францозїї се лъптасєрѣ атъдї амарї де асї. Ачєлєаш сьнт:

- 1) Сѣ се чьарѣ тогдєазна дьвоїнда нацїонїї ла дькьркареа де дьждїї пье, ла дїнерєа дь фїндѣ а чєлор вькї шї ла дьпорѣмьтърї де стат че ар фї а се фачє.
- 2) Черчєтарєа кь дєа тьрвѣтїа а стьрїї фїнанцїале, пьвїкарєа сєкєтєїлор шї а докьмїнтєлор, дїо карє сѣ се пьтѣ лъпърї ачєаш.
- 3) Нєвѣтѣтарєа даторїїлор де стат шї а прїпрїєтѣдїї.
- 4) Рєспєктарєа лїбертѣдїї ошлїї іndїvїdѣал шї а лєкьїондєї лѣї.
- 5) Лїбертатєа тїпарїалї кь лєдїї карє сѣ дьфьрѣне арвєрїлє.
- 6) Лїбертатєа рєлєцїїсѣ, лїбертатєа кєпчїїндєї (кьцєтєлѣ) шї егалїтатє полїтїкь пєнтрь тьтє рєлєцїїнїлє рєкьпєскѣтє де кьтрь Стат.
- 7) Егалїтатєа тьрєтор фьранцозїлор фьдѣ кь дьждїїлє шї кь лєцїїлє.
- 8) Прїтїрєа тьтєтор фьранцозїлор ла дєрєгьторїї шї пєстврї пьвїлчє (сєар нъ пьмаї а прївїлєцїадїлор кьтм фьсєсє пьлѣ а тьлчї).
- 9) Ашезарєа де адвѣандє прївїнцїалє шї кьмьпалє пєнтрь трєвїлє лєкалє.
- 10) Ашезарєа трївѣпалєлор де жьрѣдї дь кьвєсє крїмїналє шї пєатърнарєа маїїстратєрєї.

Ачєстєа прїнціпїї фьндѣментале трєвѣе сѣ се дьдєлєагѣ прєа вїне шї лїмпєдє, аної сѣ лї се алътєрє констїтудївнєа, пєнтрь кь сѣ кьпькь пьлѣ дькьт ачєаста пьрчєдє дїо чєлєа. Шї аної дькь кь тьтє ачєстєа влєлє жьрнале маї сьнт шї де пьрєрє, кь се кьвїнє лъшїї а маї фї аштєпътьтєрє, кь сѣ вазѣ дькь констїтудївнєа се ва дь фїндѣа дь адєвѣр ашеа прєкьтм еа сть скьрїсѣ не хьртїлѣ. Дьсвїш „Жьрналєа де Дєвѣ“ кьпєскьт тогдєазна де ал сѣѣ такт фїн зїчє, кь тогѣа атьрпѣ дєла модьл кь карє констїтудївнєа чєа пьѣ се ва пьлє дь лъкрєрє. — Маї лас кь дьсвїш Л. Вьлѣпарте о сєлѣсє кьрат, кь констїтудївнєа лѣї естє атьт де елєстїкь, дькьт дькь тїмьлѣ ва арѣта кь трєвѣе сѣ се факь скїмьтърї дь трьса, ачєлєаш сѣ се дь трєпїрївѣзѣ пєсїмїтїт. — Алдїї еарѣш зїк: Вїнє кь нєдєтм шї атьт. —

Франца. Л. Наполеон прїн пьа констїтудївнєа чє а дато Францозїлор врєа сѣ кроїаскь о Францѣ де тот пьѣ. Лъндѣсє дьпѣ закїкьсѣ, ел врєа сѣ рєкєнстрє сєцїєтатєа, сьвѣчїмьатѣ де рєволѣцїїнє, кь ажьторьл арматєї влєрѣлї, а маїїстратєрєї, а адмїнїстрѣдївнєї. Дьсѣ пєнтрь пьѣ чїркьвєтърї трєвѣскє пьї вьрѣадї. Пє кьнд Наполеон чєл тарє прїн констїтудївнєа авѣлї рєпѣлѣ. VIII. пьсє вазє ла о пьѣ сєцїєтатє, стєа лъогѣ дьпєсѣа тодї вьрѣадїї кь пьтє; тьтє кьпачїтѣдїлє мїлїтарє, чївїлє, маїїстратєалє шчл. лъарѣ скьво дь сєнатѣл крєат де дьсѣлѣ. Дьн зїлєлє пєпєтѣлї нъ е аша; партєа чєа маї тарє а вьрѣадїлор де Стат, чь шї а фьрмат Франца дьтърѣл кьрє лънѣ де асї, сѣѣ сьнт есїлѣдїї сїаї рєтрашї дїо адїнє дєла трєвїлє пьвїлчє. Шї дь пьѣ тьл ачєстєа нї се парє пьѣ, кь тьтє аполѣцїа чє Л. Наполеон авїрѣтѣ а стєа, кь полїтїка авѣлї 1852 нъ се дьпєштє кь ачєа а авѣлї рєпѣлѣ. VIII. Дьн дїрѣл прєсєдїнтєлѣ дьр сѣфьлѣ вьн дєшєрт, карє дь пєодїхнєштє. Констїтудївнєа, дьпѣ сьпєтєл §. 58 ал еї, нъ се ва пьлє дь лъкрєрє дєкьт пьмаї дьпѣ чє се вор дьдєпїлїї чєлє трєї тарї корпєрї алє стьтєлѣ, ад. сєнатѣл, корпєл лєцїслатїв шї сѣвѣлѣ. Дьсѣ кь вьрѣадїї, пє карє сѣр пьтєа лъса Л. Наполеон кь тьтє дькьрєдєрєа, ел акьтм нїчї тьлкар сєнатѣл пьлѣ пьтє дьшїлїї. Дьр Л. Наполеон арє о дьсѣшїрє рарѣ — дє а аштєпга. Шї ел на аштєпга; тїмьлѣ пєрєшїт кь ва адѣчє ла пькьїондѣа вїдє врєа дьсѣлѣ пє тьмлє кьпєтє акьтм сьпєрїатє, шї аша сєнаторїї, сѣвѣнчїї, лєцїслаторїї нъ вор лїнєї; дьсѣ пьлѣ атьлчї ва маї трєчє тїмьлѣ, шї пьлѣ а тьлчї Франца се ва кьрпїлї тог прїн ordonnance — чєа чє ам врѣт сѣ зїчєт.

— Сє сьлѣ тарє де о модїфїкьцїїнє а мїнїстрїалї. Морпї ва трєчє дєла чєлє дїа лъвѣтрь ла чєлє дїа афарѣ. Естє сѣ се крєєзє вь мїнїстрїс дєосєвїт пєнтрь полїдїѣ кьтм ера дь тїмьлѣ лѣї Наполеон М. Шї пєнтрь кь сѣ пьтѣ пьлѣтї пєрсєналѣл ачєстѣїа вїнє, сє вор штєрчє алтє трєї мїнїстрїї. — Дєпортѣдївнїлє ла Кайєнє фькьрѣ амарѣ іmpressїонє. — Дїа фамїлєлє зїлєї сьнт де дьсємнат: кь рьтѣшїндєлє прїнцѣлї де Раїхстѣд, (фїлѣ лѣї Наполеон шї пєпєтѣл фєрїчїтѣлї Францїскѣ I.) сє вор рєстїтїтї Францєї;

рѣгьчїлєа лѣї Л. Наполеон, фькьтѣ дь прївїнцїа ачєаста сє прїїмї вїнє де кьтрьє Кавїнєтѣл Вїєнєї; — кь Ламартїн ва пьрѣсї Франца, — шї се ва рєтрадє ла мошїа сє чє іа дьрѣїтє Сьлѣтѣлѣ дь прєжтєа Сїрїнєї дь Асїа тїкь.

Англїа. Афарѣ де „Morning Post“ нїчї вь жьрнал єнглєзєск нъ сє дьпѣкьт кь пьа констїтудївнєа фьранцозєаскь.

Дє шї гьбєрѣл фьранцозєск дє акьтм дькьрєдїондєазѣ тарєѣ пє рєпрєсєнтандїї пьтєрїлор стьрїнє дєспрє кьцєтєлє сєлє чєлє пачїнїчє, дє шї жьрналєлє офїцїалє алє лѣї прєтєстєазѣ кь єпєрцїѣ дькьнтра фамїлєлор чє атрївѣск лѣї Л. Наполеон пьлѣтърї вєлїчє: тогѣш Англїа, пьдїн крєзѣ тьтєрє, сє дїнє дє отьрѣрєа чє а авѣкато дє а сє дьпарта, дьгьтмплєсє чє сє ва дьгьтмплѣ. Дїн ачєст пьнт де вєдєрє прївїтє сьнт дємнє дє дьсємнат ворѣлє кь карє „Times“ лшї дькєїє вь артїкьл дь карє, дьпѣ чє сьѣтѣштє пє Англїа кь сѣшї рєкїєтє флота атьт дїн Тажїо, (лъогѣ Португалїа), кьт шї дїн тьрїлє мєрїдїоналє, сьпє апьрєрєа кьпїталєї сєлє, адаогѣ фїндѣлѣ: „Л. Наполеон а фькьт лєгьтърї сєлєпєлє атьт кь пєпєрѣл фьранцозєск кь чєл дїгьтѣл офїцїалє ал лѣї, кьт шї кь пьдїлєнєа єнглєзєаскь кь вь алїат ал еї. Лєгьтърїлє кь пєпєрѣл фьранцозєск Наполеон лє а сѣфлат дь вьлѣт; сьнтєм пьї аша дє сєктърї кь ел лє ва дїнєа чєлє фькьтє кь пьї? Крєдєдї, дє врєдї; дьсѣ то тьш е маї вїнє кь сѣ не лъсѣтм пє грїнзї дє стєжар дєа пєнє, пє фїєр крѣд, пє врѣдє вїтєжє шї пє інїмї актївє, дєкьт пє кьвѣлѣлѣ вьтѣлѣ вьрѣнат (Наполеон).

Дьпѣ датєлє офїцїалє маї пьѣ тьтє арматєа єнглєзїлор кь тїк кь тарє стѣ пьмаї дїн 130,000 фєнїорї; чєвашї маї тьрїшорѣ дєкьт а Бєлѣїєї. (?) —

Ла 15. Іанварїѣ дьпѣ амїазї сє дїоѣ черємонїа кь карє парламентѣл, чє трєвѣїа а сє дєскїдє дь зїлєлє астєа, сє маї амьлѣ пьлѣ ла 3 Фєб.

Афарѣ де крїса мїнїстрїалє шї дьпартаєрє, дєспрє чєа чє ворѣрѣтм дь Нрѣл трєкьт, офїцїїлєа пьвїлчє сє окьпѣ тарє шї кь тїшкарє а лъкрьторїлор, карє пьтє сѣ авѣ сєрїїсє зрѣтърї. Ад. лъкрьторїї, шї аштє чєї дє прїн фьрїчєлє дє машїнї, сє ворѣрѣтм дьтрє сєпє кь сѣ дьчєтєзє дєла лъкрѣ пьлѣ кьнд нъ лї сє ва маї дьтѣлѣтѣдїї пьлатє. Кь ла 36 дє фьврїкьандї дє машїнї партє дь Лондон, партє дь Манчєстєр, лшї дькїсєрѣ фьврїчїлє. Тодї нашї чєркьадї дьсѣшї шї дїн партєа вьпєр мєтърї аї арїстєкратїєї єнглєзєштї, дє а дьпьчїлї пє лъкрьторї кь фьврїкьандїї, пьлѣ акьтм фьрѣ дьдєшєрт. Комїтєтѣл кьндкьтєлор, карє сѣа пьс дь кьпѣл мїшкьрєї фанатїсєазѣ дь тог кїпѣл пє вїєдїї лъкрьторї. — Сїмтємє дє сєцїалїстѣ шї дь Англїа!

Рѣсїа. Дєла шарѣнїлє Полонїєї дє кьтрь Пєсєп сє вєстєштє пєла 4 Іанварїѣ, кьтмьк ачї сѣр фї ашезат вь лагьр рѣсєск. Ошт рєцїємєнтє рѣсєштї дє кьвалєрїѣ шї пєдєстрїтє кампєазѣ ачї; прївєрїєрєа шї чєрчєтарєа чєа маї стьрїжїкь сє дїнє дь прївїнцїа кьлѣтєрїлор. Сє адѣлѣ дь кьтѣдїтє тарє грѣпє дь тьтє магазїнїлє шї єспортѣдївнєа дє овѣс шї сєкарѣ естє опрїтѣ.

Амєрїка. „Нєв-Іорк-Хєрѣлд“ нє сьлєнє кь Комьт сѣа прєсєнтат дь Вашингтон ла прєсєдїнтєлє рєпѣлїчєї стьтєрїлор вїтє, шї кь пєстє тог прїмїрєа лѣї Комьт дь кьпїталєа нацїонєї пѣа єшїт аша кьтм дшї фькьтѣсѣ ілѣзїлє Комьт шї амїчїї сѣл.

НОВА ТИПОГРАФИЯ ЛОКАЛЬ

дєспрє карєа ворѣїсєрѣтм шї маї дьлѣлїзї, лъкрєазѣ кь вьн спорїѣ шї дьдєстѣлєазѣ прєа вїнє аштєпътърїлє пьвїлчєлї.

Чєа дїнѣтїє картє чє єшї дїн трьса естє:

КЪ ЛІНДАРІЪ Л

пєнтрь пєпєрѣл рѣшѣнєск пє авѣл 1852, кьпрїнзѣторїс дє тьтє лъкрѣрїлє чєлє маї неапърат трєвїнчїсє пєнтрь орї чє класє дє ѳмєнї, кьтм шї влєлє дьвѣцѣтърї фєлосїтєрє шї пєсїї тьрѣнтє. — Прєдѣл дї естє 16 кр. т. в. шї сє афьл дє вьнзарє нъ пьмаї ла дьса тїпографїѣ, чї шї ла лїбрєрїа Дьлї В. Нємєт шї пєла тодї компькторїї дє кьрѣдї. Дєла 10 вькьдї сє дь вьн гратїс. —

JULIE VOCE, Modistá,

лшї рєкомьндѣ дєпѣсѣл сѣѣ дє АЖІБСТАРЕ дє ДАМЕ, карє і сєсї дєла Вїєна дьтрє кьаантїтатє тарє шї вїнє сєрцїгѣ дїн тодї артїкьлї чє прївєск ла фькьл ачєстєа, кьтм: „Пьлѣрїї, кьїдє дє тьєатрѣ шї пєглїжєє шчл.“

Болта о арє дь кьса парѣхїалѣ лъогѣ вєсєрїка кьатєлїчїлор.